

Setili se SDK

Preduze a državi duguju više od 160 milijardi dinara, na osnovu neizmirenih poreza i doprinosa. Poreska uprava traži uvo enje obaveza poslovnim bankama, da ne mogu da isplate plate zaposlenima, dok poslodavac ne dostavi potvrde da je izmirio obaveze državi.

Jer, kada je 2004. godine ukinuta Služba društvenog knjigovodstva (SDK), država je izgubila uvid u tokove novca i rad firmi, a sada je, kažu u Poreskoj upravi, krajnje vreme da se kontrola ponovo uspostavi, i to preko banaka.

To zahteva da banke prilikom isplate novca traže i nalog da se upla auju porezi i doprinosi. Takav sistem primenjuje se u mnogim zemljama u svetu, kaže Dragutin Radosavljevi iz Poreske uprave Srbije.

Verovatno je tako, ali ministar ekonomije je najavljivao da država treba oduzeti deo imovine ili ak preduze e poslodavcu koji zanimljivo je, uporno posluje, a ne ispla uje obaveze.

Me utim, ideja poreznika je aktuelna. A, da bi se banke obavezale da kotrolišu pla anje obaveza državi, neophodna je izmena Zakona o Narodnoj banci i o poslovnim bankama. U Poreskoj upravi kažu da su od Ministarstva finansija tražili da pokrene postupak za te izmene.

„Nije posao Narodne banke Srbije da kontrolišu da li porez obavezno pla aju i to je, pre svega, posao Poreske uprave”, smatra ministarka finansija Diana Dragutinovi .

I bankari kažu da kontrola uplate poreza i doprinosa nije njihov posao, da bi zbog toga imali dodatne troškove, a da e se poslodavci prilagoditi i na i nove na ine za izbegavanje obaveza i pranje para. Ali, ako odluka bude doneta, sve banke e morati da je poštuju, kažu u Narodnoj banci.

Ceh pla aju zaposleni

Privrednici pak, kažu, kada bi država, javna preduze a i velike kompanije svoje obaveze pla ali na vreme, poslodavci bi izmirivali plate, poreze i doprinos. Jednostavno, onim tvrde da nije ispravno zalaganje Poreske uprave da se poslovne banke obavežu da preduze ima uslovljavaju isplatu

Poreska uprava traži uvo enje obaveza poslovnim bankama, da ne mogu da isplate plate zaposlenima, dok poslodavac ne dostavi potvrde da je izmirio obaveze državi. Sa druge strane, može se uti, kada bi država, javna preduze a i velike kompanije svoje obaveze pla ali na vreme, poslodavci bi izmirivali plate, poreze i doprinos

sredstava sa njihovih ra una za plate zaposlenih istovremenim izmirivanjem poreza i doprinosa. Preovla uje mišljenje da je bolje prethodno uvesti red u me usobnim pla anjima. Pre svega da država, javna preduze a i velike kompanije redovno izmiruju svoje obaveze.

U suprotnom, zalaganje Poreske uprave e izazvati još ve e kašnjenje plata, a neka preduze a e oti i u ste aj, koji e se završiti likvidacijom. Ceh e na kraju opet platiti zaposleni, jer e ostati bez radnog mesta.

Država nastoji da naplati svoje, što je razumljivo, ali ništa ne ini da uvede red u naplati obaveza i potraživanja, kaže Dragoljub Raji iz Unije poslodavaca Srbije i dodaje: A najve i dužnik privredi je upravo država, odnosno javna preduze a, kao i neki veliki igra i na tržištu. Uprkos tome, samo dva-tri odsto privatnih firmi kasni sa uplatom doprinosa. Na platu u Srbiji sada se u proseku eka 50 dana. Samo 18 odsto firmi ispla uje zarade ne vreme. Najavljena mera bi dodatno pove ala broj preduze a koja kasne sa isplatom zarada. Svaka druga firma je u ovoj godini bila nelikvidna, jer su im bar dve sedmice potraživanja bila ve a od obaveza, odnosno od sredstava na ra unu. Prose an rok naplate potraživanja u Srbiji je 128 dana. Toga nema nigde u Evropi.

U Hrvatskoj rok pla anja u martu ove godine skra en na 45 dana, u Sloveniji je od po etka krize taj rok 90 dana.

Zahvaljuju i tome u tim zemljama kašnjenja plata svedena su na 15 dana.

Ste aj državnih firmi

I potpredsednik Asocijacije malih i srednjih preduze a Milan Kneževi , tako e smatra da bi bilo najbolje da država prvo sredi stanje u sopstvenom dvorištu.

– Ako država posegne za takvom merom i banke po nu rigorozno da je primenjuje, prvo bi državne firme morale u ste aj, a broj zaposlenih u privredi bi se prepolovio. Na primer, „Jumko” je u docnji 16 plata. Nije istina da poslodavci ne e da pla aju poreze i doprinos. Oni ne mogu da ih plate. Oni koji mogu, a ne e, treba da budu kažnjeni. Legalni poslodavci ne izmiruju svoje obaveze prema državi i zaposlenima zato što im se, na o igled inspekcija, nelojalno konkuriše na buvljacima. Ali i zbog skupe države i visokih poreza i doprinosa, ogromne javne potrošnje. Dok se državne dažbine ne svedu na podnošljivu meru, privrednici ne e mo i redovno da ih pla aju. Ja sam sam za to da se nikome ne dozvoli da isplati zarade ako nije izmirio poreze i doprinos, ali tu obavezu ne izmiruju ni neka državna preduze a, tvrdi Kneževi .

Gra evinari su nedavno podsetili na dug države štrajkom upozorenja, a ministar za životnu sredinu i prostorno planiranje Oliver Duli je tim povodom rekao da mu „nije logi no” da država bude investitor i da gra evinske firme isporu e fakture za posao koji je završen, a da ih potom država blokira, jer nisu platile porez na dodatu vrednost, iako im nije isplatila sredstva iz kojih se pla a ta obaveza. Uбудu e, upozorio je Duli , niko ne e mo i da radi i gradi, a da ne poštuje prava radnika. Jer, kako je rekao, u gra evinske projekte koje sufinansira država bi e uklju ene samo one firme koje su izmirile svoje obaveze prema radnicima i uplatile doprinos. Ali, prethodno, te firme treba da naplate potraživanja od države. Zbog toga one ne mogu da u estvuju na tenderima za nove poslove, pa e, vrlo verovatno, u Srbiji sve više graditi strane kompanije.

Aleksandar Joki evi